

RAMAZAN'DA SEFER

Akif EMRE, 2 Ağustos 2011

<https://www.yenisafak.com/yazarlar/akif-emre/ramazanda-sefer-28429>

Yol ve sefer düşüncesiyle Müslümanlık arasındaki ilişki çoğumuzun dikkatini çekmemiştir. Oysa İslam'ın hem maddi tezahürleri hem içsel yansımaları bakımından yol ve sefer düşüncesi merkezi bir yere oturur.

Ünlü tarihçi Braudel, "İslam bir yol medeniyetidir" derken yol ve sefer ilişkisinin dini ve metafizik boyutundan belki de habersizdi. O, bunu İslam medeniyetinin başından itibaren kurduğu küresel ağa işaret etmek için söyler. Eski dünyanın en ücra köşelerine kadar uzanan bir sefer hattı... Mağrip'ten Çin denizine, sahra Afrikasından Asya steplerine uzanan yollarda inşa edilen, her dem yenilenerek kendini kuran bir medeniyetin ihtişamından gözü kamaşır Braudel'in.

Aslında yol düşüncesi sadece maddi boyutla sınırlı değil. Bizzat sıratı müstakim üzere olmayı hedefleyen bir dine mensubiyetten bahsediyoruz. Mağrip'ten hac için yola çıkan İbni Batuta'nın uzun bir seferi göze alarak kat etmeyi düşündüğü mesafe, niyetlendiği sefer hac yolculuğu değil midir? Hac ibadeti hem fiziksel planda hem manevi olarak yolculuk olmaktan başka nedir? Yol ve sefer düşüncesi hacda bütünleşir.

Aslında ibadetlerin hemen hepsi sefere işaret eder. Namaz bir miraçtır. Ramazan boyu oruç tutmak meşakkatli ve kutlu bir yolculuğa çıkmaktır. Ramazanın tamamlanmasıyla bayram yapılması metaforik olarak uzun yolculuktan gelişin kutlamasıdır.

Uzun bir yolculuktan gelmiş olma halini bayram sabahlarının sevinci içinde hatırlamayan var mıdır? Ruhumuzu arındıran, içimizi tazeleyen uzun yolculuğun tatlı yorgunluğunu bedenlen de hissederiz.

Yol düşüncesi biraz da garip oluşumuzla alakalı. Gariplikten kurtulmak için sefer halinde olma bilinci... Bu "dünya sürgünü"nden kurtulmak için her dem yolda olma, sefere hazır olma hali...

"Bu dünyada bir yolcu gibi yaşama"yı öğütleyen yüce Resulün buyruğu İslam medeniyetini bir yol medeniyeti yapan iradeyi şekillendirdi. Müslümanlara her dem sefere çıkmayı, fani olana kalıcı tutkular beslememeyi işaret etti.

Oruç seferi fani olanı, maddi planda tutku ve zaaflarımızı aşma, arınma, yüce olana yükselme, yakınlaşma yolculuğudur.

Hac nasıl ki maddi yolculuğu göze alarak manevi sefere çıkmayı, sürgünden asli vatana dönüşün provası olan mahşeri hatırlatan bir ibadetse oruç da nefsin, tutkuların dizginlendiği sessiz ve sükûn içinde bir devinimdir.

Oruç bize garip bir sefer üzere olduğumuzu, garip kılınmışlığımızı hatırlatır. Garip olmak, gurbette olmak ve gurbetten asli yurda sefer hazırlığında olmak halini yaşamaktır.

Gurbette oluşumuzu hatırlamak, sefere hazırlanmak, bedenimizi ve ruhumuzu aşağıya çeken ağırlıklardan arınmak... acziyetimizi idrak ederek yücelmek...

Bir sefere çıkmak, uzun yol kat etmek, Ramazandaki yol yorgunluğunu bayramla aşmak, dinlenmek...

Oruç tutamayanları da hatırlamak; Somali'de susuzluktan kavrulanları, açlıktan kemikleri sayılanları hatırlamak... Onlar için bizi buraya bağlayan zaaflarımızı, kendimizi ve maddi varlığımız aşmak... Fedakârlığı, merhameti, mücadeleyi, yardımı, paylaşmayı öğrenerek Asya'ya, Afrika'ya, kapı komşumuza doğru sefere çıkmalı!

Çünkü onlar da oruç tutmak istiyor...